יחי המלך

קונטרס שבועי בענייני גאולה ומשיח

משיחות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א מליובאוויטש

גליון א'תרפח

ערב שבת קודש פ' נח, ה' מ"ח ה'תשפ"ז

יוצא לאור על-ידי

תלמידי ה'קבוצה', "חיילי בית דוד" - בית משיח 770

במסגרת אגודת חסידי חב"ד באה"ק, תחת נשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

ע"ו שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א וקכ"ד שנה להולדתו

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

ב"ה

3 **דבר מלכות**
אין הדבר תלוי אלא במשיח צדקנו עצמו / משיחת ש"פ נח ה'תשנ"ב

7 **זמן הגאולה**
איך יוצאים מזמן שמחתנו / פרשת השבוע באור הגאולה

11 **המעשה הוא העיקר**
הכניסה לחודש מר-חשון / הוראות למעשה בפועל

13 **ניצוצות של משיח**
כבר הורגלו ל"ווילדע רייד" / קטעים קצרים ופתגמים בעניני גאולה ומשיח

14 **כתב יד קודש**
כלל בפרש"י בכתיב חסר / צילום נדיר ממענות הרבי לשאלות המניחים בשייכות לפרשתנו

יחי המלך /

סניף ארה"ב: 383 Kingston Ave. #38, Brooklyn, NY 11213

סניף ארץ הקודש: ת.ד. 2025 כפר חב"ד, 60840 ● **טל':** 0667-960 (03) ● **פקס:** 7219-960 (03)

דואר אלקטרוני: kuntres.yechi@gmail.com ● **אינטרנט:** www.moshiach.net/blind

אין הדבר תלוי אלא במשיח צדקנו עצמו

העבודה דכללות בנ״י במשך כל הדורות שצריכה להיות בזמן הגלות כדי לבוא להשלימות דהגאולה - נסתיימה ונשלמה ● מסקנת החשבון-צדק שעושים בימינו אלו, היא, שתיכף ומיד ממש צריכה לבוא הגאולה האמיתית והשלימה בפועל ממש! ● גם אם חסר בעבודתו של הפרט הרי-זה ענין פרטי שודאי צריך לתקנו ולהשלימו, אבל, אין זה גורע ח״ו בגמר ושלימות ״מעשינו ועבודתינו״ דכלל ישראל ● כשעושים חשבון-צדק בסיומו של השבוע הראשון לעבודה בעולם, ובאים למסקנא שאין הדבר תלוי אלא במשיח צדקנו עצמו - צריך הדבר להתבטא בתוספת זהירות והידור בקידוש לבנה ● קטעים משיחות ש״פ נח, ד׳ מר-חשון ה׳תשנ״ב - מוגה

א. כיון שהעיד כ״ק מו״ח אדמו״ר נשיא דורנו שכבר סיימו כל עניני העבודה, כולל גם צחצוח הכפתורים, ועומדים מוכנים (״עמדו הכן כולכם״) לקבל פני משיח צדקנו, הרי, מסקנת החשבון-צדק (חשבון-**צדק** דייקא, חשבון אמיתי) שעושים בימינו אלו, היא, שתיכף ומיד ממש צריכה לבוא הגאולה האמיתית והשלימה בפועל ממש!

ובפרטיות יותר:

גם כשידע איניש בנפשי׳ מעמדו ומצבו שיש אצלו ענינים הצריכים תיקון, אין זה בסתירה ח״ו לעדותו של נשיא דורנו שכבר נשלמה העבודה ועומדים מוכנים לקבל פני משיח צדקנו, כי, העבודה **דכללות בנ״י** במשך כל הדורות שצריכה להיות בזמן הגלות כדי לבוא להשלימות דהגאולה (שתלוי׳ ״במעשינו ועבודתינו (ד)כל זמן משך הגלות״[1]) – **נסתיימה ונשלמה**, ואין ביאור והסבר כלל על עיכוב הגאולה, ולכן, גם אם חסר בעבודתו של הפרט במשך הזמן שמתעכבת הגאולה מאיזו סיבה שתהי׳, ה״ז ענין **פרטי** שודאי צריך לתקנו ולהשלימו, אבל, אין זה גורע ח״ו בגמר ושלימות ״מעשינו ועבודתינו״ דכלל ישראל שעומדים מוכנים להגאולה, וכיון שכן, גם התיקון והשלימות דהפרט היא בנקל יותר, ומתוך שמחה, בידעו שתיכף ומיד ממש באה הגאולה האמיתית והשלימה.

1) תניא רפל״ז.

ובסגנון אחר: כללות בנ"י שהם "קומה אחת שלימה"[2] נמצאים במעמד ומצב דאדם שלם בכל רמ"ח אבריו ושס"ה גידיו, הן ברוחניות (רמ"ח מ"ע ושס"ה מל"ת) והן בגשמיות, והחסרון דהפרט הוא כמו מיחוש או חולי קל וחיצוני באבר פרטי שתיקונו ע"י רפואה קלה ומהירה, כמ"ש[3] "ורפא ירפא", "שניתנה רשות (וכח) לרופא לרפאות"[4], כולל ובמיוחד הרפואה שע"י התשובה ("גדולה תשובה שמביאה רפואה לעולם"[5]), ועד לשלימות הרפואה שהיא (לא רק מכאן ולהבא, אלא) עוקרת את החולי **מלמפרע**[6].

ואם הדברים אמורים בזמנו של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו בחיים חיותו בעלמא דין, על אחת כמה וכמה לאחרי שעברו כמה עשיריות שנים, יותר מארבעים שנה ש"נתן ה' לכם לב לדעת ועינים לראות ואזנים לשמוע"[7].

ועאכו"כ בשנה זו – ה'תשנ"ב – שהר"ת שלה (לאחרי ובהוספה לשנה שלפני', ה'תנש"א, הי' תהא שנת נפלאות אראנו) "הי' תהא שנת נפלאות בה", ו"נפלאות בכל", "בכל מכל כל"[8] (בגמטריא "קבץ"[9]), שכולל כל הענינים כולם[10] (נוסף לכך שהאות ב' היא אות השימוש לכל הענינים), ולכל לראש ובעיקר ה"נפלאות" דהגאולה האמיתית והשלימה, "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות"[11].

ובפרט לאחרי שכבר נשלם החודש הראשון של השנה, "תשרי", אותיות "רשית"[12], שכולל כל השנה כולה, ועומדים ביום השבת הראשון לשלימות העבודה בעולם, שבו מודגש כללות ענין השבת שקשור עם ענין הגאולה, ובפרט יום השבת לאחרי חצות, הזמן דסעודה שלישית הקשורה עם יעקב, שלישי שבאבות, כנגד גאולה השלישית וביהמ"ק השלישי[13] ("ביום השלישי יקימנו ונחי' לפניו"[14]), ומתכוננים להקריאה בתורה: "לך לך גו' אל הארץ אשר אראך", ציווי ונתינת-כח לכאו"א מישראל ולכלל ישראל (ע"י אברהם, היהודי הראשון, "אחד הי' אברהם"[15]) ללכת מהגלות אל הגאולה, ובאופן של הליכה כפולה ("לך לך"[16]) שרומז גם על **מהירות** ההליכה, שהשלימות בזה היא באופן ד"ארו[17] עם ענני שמיא"[18] – הרי בודאי ובודאי שכבר כלו כל הקיצין, וכבר עשו תשובה, ועכשיו **אין הדבר תלוי אלא במשיח צדקנו עצמו!**

*

ב. בהמשך להמדובר לעיל אודות חשבון-צדק, ובמיוחד בקשר ובשייכות להגאולה – יש לעורר ע"ד הוסופה בזהירות והידור **בקידוש לבנה**, ששייך ביותר לתוכן הענינים האמורים לעיל.

---

2) לקו"ת ר"פ נצבים. ובכ"מ.
3) משפטים כא, יט.
4) ברכות ס' סע"א. וש"נ.
5) יומא פו, סע"א.
6) ראה צפע"נ לרמב"ם הל' תשובה פ"ב ה"ב. ועוד.
7) תבוא כט, ג.
8) ראה ב"ב טז, סע"ב ואילך.
9) ראה חידושי חת"ס שם.
10) כולל גם הפיכת הענינים הבלתי-רצויים שנרמזים בתיבת "כל" (ראה המשך תער"ב ח"א פ"צ) – ע"י ה(חשבון-צדק וה)תשובה.
11) מיכה ז, טו.
12) בעה"ט עקב יא, יב.
13) ראה לקו"ש חט"ו ע' 231. וש"נ.
14) הושע ו, ב ובמפרשים.
15) יחזקאל לג, כד.
16) להעיר מהשייכות דכפל לגאולה, כדרשת חז"ל (יל"ש ר"פ לך לך. ועוד) "חמש אותיות נכפלו וכולן לשון גאולה" (וראה ד"ה לך לך תרכ"ז. תר"ל. ועוד) – ועפ"ז י"ל שגם הכפל ד"נח נח" (ששייך גם להכפל דשבת [. .]) רומז על הגאולה.
17) דניאל ז, יג.
18) ויש לבאר הדיוק ד"ענני **שמיא**" – שאף שהעננים באים **מן הארץ** ("ואד יעלה מן הארץ"), מ"מ נעשים "ענני **שמיא**", ע"ד ובדוגמת ענין הקשת,

[. .] כשעושים חשבון-צדק בסיומו של השבוע הראשון לעבודה בעולם בשנת ה'תשנ"ב, "הי' תהא שנת נפלאות בה", ובאים למסקנא **שאין הדבר תלוי אלא במשיח צדקנו עצמו** (כנ"ל ס"א) – צריך הדבר להתבטא בתוספת זהירות והידור בקידוש לבנה, "שהם עתידים להתחדש כמותה", בגאולה האמיתית והשלימה ע"י דוד מלכא משיחא, "דוד מלך ישראל חי וקיים".

ובפרטיות יותר:

לכל לראש – להזהר ולהשתדל יותר בקידוש לבנה, בבגדים חשובים ונאים, ברחוב וברוב עם הדרת מלך[19], גם באותם מקומות שעד עתה לא הקפידו על זה (לפי שדרים בין הגוים[20]), כולל גם הזהירות בנוגע **להזמן** דקידוש לבנה – שמצינו בזה חילוקי מנהגים: אחר ג' ימים למולד[21], אחר ז' ימים למולד[22], ובמוצאי שבת[23], "אם ליל מוצאי שבת הוא קודם י' בחודש . . אבל אם הוא אח"כ[24] אין ממתינים עד מוצאי שבת, שמא יהיו ב' לילות או ג' או ד' עננים ולא יראו הלבנה ויעבור הזמן"[25], ובפרט במדינות שרגיל יותר שהשמים מכוסים בעננים, ובפרט בימות החורף[26] – ונהרא נהרא ופשטי', ובכל מקום ומקום לפי ענינו (ובמקום שיש שאלה וספק יעשו כהוראת רב מורה-הוראה שעל אתר).

ועוד ועיקר – קידוש לבנה מתוך כוונה מיוחדת למהר ולזרז ולפעול תיכף ומיד ביאת דוד מלכא משיחא, ע"י ההוספה בדרישה ובקשה על הגאולה, כסיום וחותם קידוש לבנה: "**ובקשו** את ה' אלקיהם ואת דוד מלכם אמן".

ג. ויה"ר שעוד **לפני** קידוש הלבנה דחודש מרחשון – ובפרט בשנה זו שכיון שחשון וכסלו שניהם מלאים, ישנם שלשה חדשים שלמים (תשרי חשון כסלו) בהמשך אחד, שעי"ז נעשית "חזקה" בהתחלת השנה על שלימות החדשים, שרומזת על השלימות דבנ"י ש"עתידים להתחדש כמותה" – "יתקיים בנו מקרא שכתוב ובקשו את ה' אלקיהם ואת דוד מלכם **אמן**", ביאת דוד מלכא משיחא תיכף ומיד ממש.

ובפשטות – שתיכף ומיד מתקיים הציווי שקורין תיכף בזמן המנחה: "לך לך גו' אל

שנעשה מהשתקפות קרני **השמש** בעננים (כנ"ל ס"ד). – ולהעיר מהשייכות ד"קשת" להגאולה, כדאיתא בזהר (פרשתינו עב, ב) "כד יפקון ישראל מן גלותא זמינא האי קשת לאתקשטא . . בגווני נהירין* . . וכדין צפי לי' למשיח, מנלן, דכתיב וראיתי' לזכור ברית עולם . . ידכר קב"ה להאי ברית דאיהו בגלותא ויקים לה מעפרא, הה"ד ובקשו את ה' אלקיהם ואת דוד מלכם"** (וראה ד"ה את קשתי נתתי בענן תרנ"ד).

19) פרטי הדינים דקידוש לבנה – ראה בטושו"ע או"ח סתכ"ו, ובנו"כ שם.

20) ראה מג"א שם סקי"ד.

21) ראה ט"ז שם סק"ג.

22) שו"ע שם ס"ד. ובסידור אדה"ז: "עפ"י הקבלה אין לקדש הלבנה עד אחר ז' ימים למולד" (וראה בארוכה הגהות כ"ק אדנ"ע (בסידור תורה אור רמה, א-ב. ובסידור עם דא"ח שכא, א-ב). שער הכולל פל"ג ס"ב. וש"נ).

---

*) ומ"ש "לדרת עולם", "נכתב חסר, שיש דורות שלא הוצרכו לאות לפי שצדיקים גמורים היו" (פרש"י ט, יב) - קאי על קשת **ע"ד הרגיל** שהיא סימן ש"לא יהי' עוד מבול" - (כפשטות הכתוב), ובלשון הזהר דאתחזייא **בגוונין חשוכין** מתחזיא לדוכרנא דלא ייתי מבול".

**) ומסיים, "ודא הוא דכתיב (בהפטרה דפרשת נח) אשר נשבעתי מעבור מי נח עוד על הארץ כן נשבעתי מקצוף עליך ומגער בך".

23) שו"ע שם ס"ב.

24) כמו בחודש זה, שמוצאי שבת (שלאחר ז' ימים למולד*) הוא ביום י"א בחודש.

25) רמ"א שם.

26) ראה הגהות כ"ק אדנ"ע ושער הכולל שם, שמטעם זה לא הי' הצ"צ מקפיד (בימות החורף) להמתין עד אחר ז' ימים. אבל פשוט שחילוק בזה באם דרים במדינה ש(כו"כ מ)חדשי החורף אינם מעוננים.

---

*) אולי אם אין מקפידים על זה ומברכים אחר ג' ימים (וראה גם הערה 26 יכולים לברך במוצאי שבת זה שהוא יום ד' בחודש.

הארץ אשר אראך", לארצנו הקדושה, כיון ש"לזרעך **נתתי** את הארץ הזאת מנהר מצרים עד הנהר הגדול נהר פרת את הקיני ואת הקניזי ואת הקדמוני וגו'"[27], ארץ עשר אומות[28], ובארצנו הקדושה עצמה – "הלוך ונסוע הנגבה"[29], "לצד ירושלים . . הר המורי'"[30], ושם גופא – "אל מקום המזבח"[31], ש"מקומו מכוון ביותר"[32].

"ושם נעשה לפניך . . כמצות רצונך", כולל גם השלימות דקידוש לבנה באופן שמקבלים פני שכינה – "יראה אל **אלקים** בציון"[33], ויתירה מזה, "יראה גו' אל פני האדון **הוי'**"[34], כולל גם היחוד דשם הוי' ושם אלקים שמודגש בקידוש לבנה [. .], "הוי' הוא האלקים", ובעילוי אחר עילוי, ז"פ "הוי' הוא האלקים" שאומרים בנעילת יוהכ"פ (לאחרי אמירת "שמע ישראל הוי' אלקינו הוי' אחד" פ"א, ו"ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד" ג"פ) – (כ"ק אדמו"ר שליט"א הכריז בניגון המקובל:) **הוי' הוא האלקים, הוי' הוא האלקים, הוי' הוא האלקים, הוי' הוא האלקים, הוי' הוא האלקים, הוי' הוא האלקים, לשנה הבאה בירושלים!** ■

27) בראשית טו, יח-יט.
28) פרש"י עה"פ.
29) בראשית יב, ט.
30) פרש"י עה"פ.
31) בראשית יג, ד.
32) רמב"ם הל' ביהב"ח רפ"ב. – ושם: "והוא המקום שבנה בו נח כשיצא מן התיבה" (שבזה מודגשת השייכות לפרשת נח).
33) תהלים פד, ח.
34) משפטים כג, יז.

מדור ה"דבר מלכות" מוקדש
לזכות הרה"ת **יוסף יצחק** בן רייזל **פרומא** וזוגתו **חיה מושקא** בת **מרים** שיחיו
וילדיהם **רחל** בת חיה מושקא, **לאה שרה** בת חיה מושקא,
ישראל רחמים בן חיה מושקא, **מענדל** בן חיה מושקא, ו**שמואל מאיר** בן חיה מושקא שיחיו
ולזכות **הנא לאה** בת חי' רחל, **עדינה** בת חי' רחל, **מרים** בת חי' רחל, ו**צבי** בן חי' רחל שיחיו

לע"נ ר' **ברוך אהרן** בן ישראל דוד ע"ה

מוקדש לעילוי נשמת
ר' **יהודה** ב"ר **צבי הירש** ע"ה **סטראל** - נפטר ביום כ"ז אלול
ולע"נ זוגתו **טשרנא גיטל** בת ר' **יעקב** ע"ה - נפטרה ביום ה' טבת
יה"ר שתיכף ומיד יקויים היעוד "הקיצו ורננו שוכני עפר" והם בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה
נדבת בנם - יבלחט"א - הרה"ח **שמואל סטראל** ומשפ' שיחיו

איך יוצאים מזמן שמחתינו

תרגום חפשי ללשון הקודש בעריכת מערכת יחי המלך

א. כאשר מגיעים מ"זמן שמחתינו"[1] ועוברים ל"ויעקב הלך לדרכו"[2], עלולים לחשוב שמתחיל כעת זמן של עצב ("אומעדיקייט")...

אך הרמב"ם אומר[3], ש"השמחה שישמח אדם בעשיית המצוה ובאהבת הא-ל שצוה בה **עבודה גדולה היא**"[4], כלומר, בכל מצוה שיהודי עושה עליו להיות בשמחה, וזוהי "עבודה גדולה", וכיון שהקב"ה הרי זיכה את בני ישראל שכל מעשיהם יהיו קשורים לעבודת ה', כמ"ש[5] "רצה הקב"ה לזכות את ישראל לפיכך **הרבה להם** תורה ומצות", לכן, הגם שנמצאים כבר מחוץ ולאחרי "זמן שמחתינו" – אעפ"כ מתחילה "עבודה גדולה" בשמחה!

ומסיים הרמב"ם שם: "שנאמר[6] והמלך דוד מפזז ומכרכר לפני ה'", דהיינו, כשם שדוד המלך הי' "מפזז ומכרכר (בכל עוז) לפני ה'", כך גם אפי' אחד כזה שע"פ תורה הינו איש נכבד ביותר (כדוד המלך) – צריך להיות "מפזז ומכרכר (בכל עוז) לפני ה'".

וע"י שיהודי מתנהג באופן כזה – הוא מתקרב לדוד מלכא משיחא, ודוקא שמחה זו מביאה את מלכא משיחא.

ב. ולכאורה, הרי אמחז"ל "אסור לאדם שימלא שחוק פיו בעוה"ז"[7], ואפילו כאשר הגמרא אומרת[8] על הקב"ה ש"יושב ומשחק עם לויתן", מבהירים מיד ש"מיום שחרב ביהמ"ק אין שחוק להקב"ה", ומוסיף התוס' שם[9] שגם הענין ד"קא חייך ואמר נצחוני בני נצחוני"[10] אינו אלא בדיחותא בעלמא – וכיצד תובעים מיהודי להיות בשמחה כנ"ל?!

[. .] אעפ"כ, ע"י עבודתינו עכשיו בשמחה של **מצוה**, יבואו ל"יושב בשמים ישחק"[11] עוד בסיום זמן הגלות, בזמן ד"מאטו רגלין ברגלין"[12].

ומה שהחושך מתגבר, הרי על כך אמר כ"ק מו"ח אדמו"ר[13] משל מחושך הלילה: רואים שדוקא בסוף הלילה, קודם עליית עמוד השחר, מתגבר החושך במאוד (ודוקא אז מפציע השחר), עד"ז בנוגע להגאולה, ובענייננו: כיון שנמצאים כבר סמוך להגאולה, ורואים את כל

---

1) חה"ס (ויקרא כג, מ. וראה יל"ש עה"פ רמז רנד).

2) ל' הכתוב – ויצא לב, ב.

וכמנהג הידוע שבמוצאי שמח"ת היו מכריזים: "ויעקב הלך לדרכו" – ראה אג"ק כ"ק אדמו"ר מוהריי"צ ח"א ע' קצד. וראה גם לקו"ש חט"ו ע' 259 ואילך ובהנסמן שם. קונטרס ויעקב הלך לדרכו ה'תש"מ. ושם, אשר שלימות הענין ד"ויעקב הלך לדרכו" הוא אחרי סיום חודש תשרי – בהתחלת חודש חשון (ובזה גופא – אחרי ר"ח מר-חשון).

3) בסוף הל' לולב – נת' בארוכה לפנ"ז בההתוועדות (שיחות-קודש תשל"א ח"א ע' 142 ואילך. לקו"ש חי"ז ע' 267 ואילך).

4) ולהעיר שדין זה הובא ברמב"ם שם בהמשך לדיני שמחה (דבית השואבה) בחג הסוכות.

5) מכות כג, רע"ב – במשנה.

6) ש"ב ו, טז.

7) ברכות לא, א.

8) ע"ז ג, ב.

9) ד"ה אין.

10) ב"מ נט, ב. וראה תוס' ד"ה קא חייך ואמר נצחוני בני: "הכא מילתא דבדיחותא בעלמא הוא דאמר".

11) תהלים ב, ד.

12) ל' הזהר – ח"ב רנח, א.

13) לקו"ד ח"א סח, א-ב.

הסימנים שבסוף מס' סוטה [באמת אין צורך לעיין שם, מספיק להביט ב"גרניץ' ווילג'"[14] ולראות איך ש"בת קמה באמה וכלה בחמותה" (ואין עכשיו הזמן להרבות "בשבחן" של ישראל[15])] – לכן החושך גובר ומתחזק.

ג. נשאלת השאלה: מהיכן לוקחים כח לשבור את החושך?

– על-כך אומר הרמב"ם שבכל מצוה צריך להיות "מפזז ומכרכר" בכל עוז, כיון שיהודי הוא **תמיד** "לפני ה'"!

וכאשר יהודי יעשה את עבודתו בשמחה יקויים הפסוק "קץ שם לחשך"[16], ו"יושב בשמים ישחק"[11] על כל ה"רגשו גוים ולאומים יהגו"[17], עד ל"גרים גרורים"[18], ויעברו "בשעתא חדא וברגעא חדא"[19] מהחושך כפול ומכופל לאור הגדול, עד ל"והי' לך הוי' לאור עולם"[20], בגאולה האמיתית והשלימה, בקרוב ממש.

(משיחת ש"פ בראשית ה'תשל"א (התוועדות ב') - בלתי מוגה)

---

14) איזור מפורסם במנהטן.
15) בלשון סגי נהור.
16) איוב כח, ג.
17) תהלים ב, א.
18) ראה מס' עבודה-זרה שבהע' 8 – דובר ע"כ באריכות בהמשך ההתוועדות (שיחו"ק שם ע' 169 – בקשר עם החוק האומלל ד"מיהו יהודי") – נדפס ב"יחי המלך" רעח ע' 13 ואילך.
19) זח"א קכט, א.
20) ישעי' ס, יט.

יהודי אינו יכול להמתין לציווי ה' לצאת מהגלות

א. מובא בפרשתנו[1]: "ויהי מקץ ארבעים יום ויפתח נח את חלון התיבה אשר עשה וישלח את העורב גו'".

לכאורה, הנהגתו זו של נח כדי לראות האם כבר יבשו המים מעל הארץ – דורשת ביאור והסבר:

מכיון שכניסתו לתיבה היתה ע"פ ציווי הקב"ה – עליו להמתין **לציווי הקב"ה** לצאת מן התיבה. וכפי שאכן הי' בפועל – "וידבר אלקים אל נח לאמר צא מן התיבה"[*1], ורק אז "ויצא נח . . מן התיבה"[2], וא"כ, מה מקום לשלוח את העורב (ואח"כ את היונה וכו') לראות האם כבר יבשו המים – הרי בלאו-הכי לא יוכל לצאת מן התיבה עד שיצטווה ע"י **הקב"ה** "צא מן התיבה"?!

והביאור בזה:

מכיון שידע נח שהקב"ה הטיל עליו את התפקיד לדאוג לקיום העולם – שהרי צוה עליו להתעסק בבנין התיבה, להכניס בה "מכל החי מכל בשר"[3], ולדאוג למזונם במשך כל זמן היותם בתיבה, ועי"ז יהי' קיום העולם לאחרי שיצאו מן התיבה – הוצרך לעסוק בזה **בדרך**

---

1) פרשתנו ח, ו-ז.
*1) שם, טו-טז.
2) שם, יח-יט.
3) שם ו, יט.

הטבע, כמ"ש[4] "וברכך ה' אלקיך **בכל אשר תעשה**", ולכן, כאשר היתה קס"ד שכבר יבשה הארץ ויכולים לצאת מן התיבה, לא המתין כו', אלא תיכף ומיד עשה כפי יכלתו – לשלוח את העורב כדי לראות האם כבר יבשה הארץ, וכעבור ימים אחדים הוסיף לשלוח את היונה וכו'.

ולא עוד, אלא שפעולתו של נח והשתדלותו בכך – פעולה אשר על ידה בא לידי ביטוי גודל תשוקתו וחפצו של נח לצאת מן התיבה – מיהרה וזירזה את ציווי הקב"ה "צא מן התיבה".

ב. ביאור ההוראה בעבודת האדם לקונו:

"מבול" קאי על עניני העולם המבלבלים לעבודת ה'[5]. והעצה לזה – "בא . . אל התיבה"[6], כתורת הבעש"ט (שהובאה ונתבארה במאמרי בעל הגאולה די"ב-י"ג תמוז)[7] ש"תיבה" קאי על תיבות התורה והתפלה, כלומר, שיהודי צריך להכניס את עצמו ("אַיינשליסן זיך") בתיבות התורה והתפלה, ועי"ז ינצל ממי המבול.

ולא עוד, אלא שצריך להכניס עמו "מכל החי מכל בשר", כלומר, להכניס עמו לתיבה גם את הענינים המובחרים שבמציאות העולם, שגם הם יהיו חדורים באור הקדושה.

אמנם, כל זה אינו מספיק עדיין, שכן, תכלית הכוונה היא (לא רק להכניס לתוך ה"תיבה" באי-כח מכל עניני העולם, אלא גם) לפעול בעולם כפי שהוא **מחוץ** לתיבה;

אלא שענין זה יכול להיות רק **לאחרי** המבול, שכן, ענינו של המבול הוא – לפעול **טהרה** בעולם[8], ולאחרי כן, יכולה להיות העבודה במציאות העולם כפי שהוא מחוץ לתיבה, לעשותו מקום ישוב, ולא עוד, אלא לפעול בו עילוי גדול יותר ממה שהי' בהתחלת הבריאה, כלומר, לא רק באופן ד"עולם על מילואו נברא"[9] (כפי שהי' בהתחלת הבריאה), כי אם באופן נעלה יותר – "עולם **חדש**"[10], עולם שלא שייך בו אפשרות של מבול ("לא אוסיף גו' ולא אוסיף גו'"[11]), מכיון שמתבטל הענין ד"ותשחת הארץ גו'"[12] – סיבת המבול (שכן, אף שגם לאח"ז הי' הענין ד"מפני חטאינו", מ"מ, אין זה באותו תוקף כפי שהי' קודם המבול, כפשוט)[13].

והנה, אף שעבודה זו שייכת רק לאחרי סיום המבול – למדים מהנהגתו של נח, שעוד **מקודם לכן** שלח לראות ולברר האם נפעל כבר הטהרה דמבול, ובמילא, יכולים כבר לצאת מן התיבה כדי לפעול בעולם שמחוץ לתיבה.

ג. ובפרטיות יותר – שייכת הוראה זו במיוחד לסוף זמן הגלות:

כללות ענין ה"מבול" הוא ע"ד ובדוגמת ענין הגלות, כי: "מבול" – הוא מלשון **בלבול**, "שבלבל את הכל"[14], וזהו גם המצב דזמן הגלות – שכל הענינים הם באופן של **בלבול**, אין לך דבר בעולם שיוכלו לראותו באופן ברור – לראות את הכח האלקי הפועל בנפעל, לראות

---

4) ראה טו, יח.
5) ראה תו"א ר"פ נח. ובכ"מ.
6) פרשתנו ז, א.
7) סה"מ קונטרסים ח"א מח, ב. תש"ב ע' 47. תש"ז ע' 200. לקו"ד ח"ב רח, א.
8) ראה תו"א פרשתנו ח, ד ואילך. אוה"ת שם (כרך ג) תרכד, א ואילך. ובכ"מ.
9) ראה ב"ר פי"ד, ז. פי"ג, ג.
10) ב"ר פ"ל, ח. יל"ש פרשתנו רמז מט.
11) פרשתנו ח, כא ובפרש"י.
12) שם ו, יא.
13) ראה גם לקו"ש חט"ו ע' 52 ואילך.
14) פרש"י בפרשתנו שם, יז.

ש"מלא כל הארץ כבודו"[15], ולראות שהמציאות האמיתית דעולם היא – דירה לו ית' בתחתונים; כל ענינים אלו אינם בגילוי, ואדרבה כו', ובלשון הכתוב[16]: "שמים חושך לאור גו' מר למתוק".

אמנם, תכלית הכוונה דענין המבול (גלות) היא: לפעול טהרה בעולם, "את רוח הטומאה אעביר מן הארץ"[17], עד שיהי' קיום העולם באופן מחודש – "עולם חדש ראה", כלומר, עולם שבו לא קיימת עוד האפשרות למצב של גלות (מבול), גאולה שאין אחרי' גלות[18].

ועל זה באה ההוראה מהמאורע דעשירי בתמוז – "ויפתח נח את חלון התיבה וגו'":

גם כאשר נמצאים עדיין בזמן הגלות, במצב של מבול, לפני הגאולה – הנה כאשר **ישנה קס"ד** אצל יהודי שכבר הגיע הזמן דסיום המבול, וצריכים **לצאת** מן התיבה לעולם כפי שהוא במעמד ומצב ד"עולם חדש"[19], גאולה שאין אחרי' גלות – צריך יהודי **לעשות את כל התלוי בו** כדי לברר זאת, לשלוח שלוחים – בעלי-חיים או בני-אדם, ושאר פעולות כיו"ב, כלומר, לעשות כל התלוי בו למהר ולזרז את הגאולה.

יהודי אינו יכול לשבת ולהמתין עד **שהקב"ה יצוה** עליו לצאת מהגלות אל הגאולה (מהמעמד ומצב שבתיבה למעמד ומצב ד"עולם חדש"), ולכן, כאשר יש מקום לסברא וקס"ד שכבר הגיע הזמן לצאת מן הגלות אל הגאולה – אזי עושה את כל התלוי בו כדי למהר ולזרז את הגאולה!

ואף שהיציאה מהגלות אל הגאולה אינה יכולה להיות אלא ע"פ ציווי הקב"ה – מ"מ, כאשר הקב"ה רואה שיהודים משתוקקים וחפצים שהגאולה תהי' **תיכף ומיד**, "ווי וואנט **משיח נאו**", הרי זה גופא ממהר ומזרז את ציווי הקב"ה "**צא מן התיבה**"[20], לצאת מן הגלות אל הגאולה האמיתית והשלימה.

ד. [. .] וזוהי ההוראה – שגם כאשר נמצאים עדיין בגלות, **לפני** הגאולה, אבל ישנו קס"ד שהגיע כבר זמן הגאולה (כמודגש בכך שכבר אומרים "פדה בשלום נפשי"), אזי צריך יהודי לעשות את כל התלוי בו למהר ולזרז את הגאולה.

ידועים אמנם דברי בעל הגאולה בג' תמוז, לפני הכנסו לקרון הרכבת המובילה לעיר גלותו[21]: "לא מרצוננו גלינו מא"י", ולא בכחותינו אנו נשוב לא"י, אבינו מלכנו ית' הגלנו כו' והוא ית' יגאלנו כו'"; אבל אעפ"כ, כאשר הקב"ה רואה שיהודים צועקים "ווי וואנט משיח נאו" – הרי זה גופא ממהר את פעולתו של הקב"ה להוציא את בנ"י מהגלות אל הגאולה האמיתית והשלימה.

וכן תהי' לנו – שיוצאים מהמעמד ומצב דגלות, "צא מן התיבה", למעמד ומצב דגאולה שאין אחרי' גלות, "עולם חדש ראה", ביחד עם קיום היעוד[22] "תורה **חדשה** מאתי תצא", בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, במהרה בימינו ממש.

(משיחת ש"פ חוקת, י' תמוז ה'תשמ"ה - בלתי מוגה)

---

15) ישעי' ו, ג.
16) שם ה, כ.
17) זכרי' יג, ב.
18) ראה מכילתא בשלח טו, א. הובא בתוד"ה ה"ג ונאמר – פסחים קטז, ב.
19) ב"ר פ"ל, ח. יל"ש פרשתנו רמז מט.
20) פרשתנו שם, טז.
21) לקו"ד ח"ד תשצב, א. סה"מ קונטרסים ח"א קעה, ב. תרפ"ז ע' קצו.
22) ויק"ר פי"ג, ג.

הכניסה לחודש מר-חשון

הנחה: ועד הנחות התמימים. תרגום: מערכת יחי המלך

א. ההוראה משבת הראשון וראש חודש הראשון לאחרי חודש תשרי:

היציאה[1] מחודש תשרי והכניסה לחודש מר-חשון היא לכאורה ענין של ירידה, וכפי שנראה גם לאיש פשוט: בחודש תשרי ישנם מועדים, ולא סתם מועדים – אלא "**מרובה** במועדות"[2], משא"כ חודש מר-חשון אין בו שום יום-טוב!

וכמדובר כמ"פ, בכל חודש ישנו יו"ט: בכסלו – חנוכה, וכיו"ב בכל שאר החדשים, ורק חודש אחד ויחיד יוצא מן הכלל שאין בו אפי' יו"ט אחד – חודש מר-חשון.

יתירה מזו, בחודש מר-חשון ישנו ענין של צער גדול:

מובא בילקוט[3], שבית המקדש הראשון נתחנך בחודש מר-חשון אך לא נפתח עד לחודש תשרי שלאחריו.

ומסיים בילקוט, שכפי שהי' במשכן שבנה משה – שנגמרה מלאכתו בחודש כסלו, אך העמידוהו רק בניסן[4] – ועקב כך נשאר "חוב" לחודש כסלו, "ומעתה הפסיד כסלו שנגמרה בו המלאכה, אמר הקב"ה עלי לשלם, ומה שלם לו הקב"ה – חנוכת חשמונאי", שאירע בחודש כסלו –

"וכן מר-חשון עתיד הקב"ה לשלם לו" בחנוכת ביהמ"ק השלישי (ע"ד מה ששילמו לכסלו בחנוכת בית שני בחנוכה), ואדרבה – ביהמ"ק השלישי יהי' "כפליים לתושי'".

מזה רואים שבחודש מר-חשון ישנו צער גדול מכך שבזמנו נגמר בנינו של בית ראשון ואעפ"כ לא חנכוהו אז, וזהו צער **אמיתי**, והראי' ממה שאומרים ש"מרחשון עתיד הקב"ה לשלם לו".

ונמצא, שבחודש מר-חשון ישנו צער כבר אלפי שנים, מאז שנגמר בנין בית ראשון בחודש מר-חשון!

אמנם מקווים שבמהרה בימינו בחודש מר-חשון יכונן ביהמ"ק השלישי, ובדיוק המילים "במהרה **בימינו**": בחודש מר-חשון גופא הרי ישנם ימים רבים [. .] – מקווים ומבקשים, שבית המקדש השלישי יתגלה לא בסוף החודש, אלא "**במהרה** בימינו" – היינו, בתחלת החודש, ואכן "נאַו"!

אבל עכ"פ – עד שביהמ"ק השלישי יתגלה, מובן שבחודש מר-חשון ישנו צער גדול מכך שבזמנו נגמר בנין ביהמ"ק אך הוא לא נתחנך אז, זאת בנוסף להנ"ל שאין בו ימים טובים.

וא"כ, בחודש זה ישנה ירידה גדולה ביחס לחודש תשרי ה"מרובה במועדות".

ב. אעפ"כ כל חשבונות אלו אינם נוגעים ליהודי – כיון שהוא רק יודע ש"אני נבראתי

---

1) ראה גם לקו"ש שבהערה 8.

2) ב"י לטור או"ח סתצ"ב (ד"ה ומ"ש). שו"ע אדה"ז שם ס"ב. וראה הוספה לשו"ע אדה"ז (להר"נ מדובראוונא) או"ח סקל"א ס"ח.

3) יל"ש מלכים א' רמז קפד.

4) פקודי מ, א. פרש"י ר"פ שמיני.

לשמש את קוני"[5], ושהקב"ה אומר ש"המעשה הוא העיקר"[6], וענין זה ישנו גם בחודש מר-חשון. ואדרבה: לא רק "גם" – אלא אז מתחילה העבודה העיקרית הקשורה למעשה בפועל בעולם, שהמעשה הוא העיקר – "ויעקב הלך לדרכו".

[. .] ויתירה מזו[1]: בחודש מר-חשון מתחילה ונפתחת הדרך לסדר העבודה במשך השנה ב"המעשה הוא העיקר" ("ויעקב הלך לדרכו"), וכיון ש"כל ההתחלות קשות"[7] וצריכים אז לפרוץ ("דורכברעכן") את הדרך, לכן ניתוסף בחודש מר-חשון יותר כח לעשות את העבודה.

ועדיין יכול יהודי לשאול:

הרי[8] בפשטות הכתובים המצב ד"ויעקב הלך לדרכו" הוא ירידה לגבי המצב שלפני-זה, שאצל יעקב אבינו היתה לכאורה ירידה לגבי מצבו הקודם – לפני זה הי' ב"ארץ מגורי אביו"[9], יצחק ואברהם (שגם אבי אביו קרוי בשם אב, כפי שרש"י מפרש[10] בנוגע לשמו של יתרו "רעואל") בבאר שבע, ואח"כ "ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה"[11], ל"חרון אף של מקום בעולם"[12] – ללבן, שכמובן זהו מצב הפכי מהמצב (שהי' בזמן מאוחר יותר אצל יעקב) ד"וישב יעקב בארץ מגורי אביו".

וא"כ, שואל היהודי – כיצד יכול לפעול ע"י עבודתו ב"חרן"?

ע"כ אומרים לו שגם יעקב בהליכתו לחרן פחד מלבן ועשו[13], אלא שהקב"ה הבטיח לו: "והנה אנכי עמך ושמרתיך בכל אשר תלך גו'"[14], וליעקב הי' איתו בחרן "פחד יצחק" ו"אלוקי אברהם"[15], עד שהקב"ה הבטיח ליעקב בהליכתו לחרן[16] "והי' זרעך כעפר הארץ ופרצת ימה וקדמה גו' ונברכו בך כל משפחות האדמה ובזרעך", זאת-אומרת, לא רק שהוא יתפשט ויכבוש את כל הארץ, אלא גם "זרעך" יעשו זאת! שזוהי הברכה הכי גדולה שאפשר לתת לאדם בכלל וליהודי בפרט, שגם זרעו יהיו כמותו[17].

ושמיעת הברכה מהקב"ה פעלה ש"וישא יעקב רגליו וילך ארצה בני קדם"[18], היות ו"משנתבשר בשורה טובה שהובטח בשמירה נשא לבו את רגליו ונעשה קל ללכת"[19]. כלומר, אף שיעקב הלך מ"ארץ מגורי אביו" לחרן, הוא ידע שהקב"ה איתו ושומר אותו, ועוד יותר – דוקא שם יתברך בברכות הכי גדולות.

ומזה מובנת ההוראה עתה:

---

5) משנה וברייתא סוף קידושין.

6) אבות פ"א מי"ז.

7) מכילתא (ופרש"י) יתרו יט, ה.

8) קטע זה והקטעים שאחריו – כן הוא בהנחה שלפנינו (סה"ש תשד"מ ח"א ע' 8-537). והסגנון כו' צע"ק. ואולי הכוונה: בפשש"מ הרי הי' אז עלי' – מחרן לא"י; אבל בדא"ח מוסבר שקאי על הירידה מחדש תשרי לעובדין דחול – ראה בארוכה לקו"ש חט"ו ויצא (ה) ע' 259 ואילך. ושם, דאע"פ שכבר הי' יעקב בהליכה לא"י, אבל עליו הי' עוד לברר את עשו כו', ולכן הי' צ"ל נתינת-כח מיוחדת ע"ז. ועד"ז בעבודת האדם הנ"ל. ועיל"ע.

9) **לשון** הכתוב ר"פ וישב. וראה ס"פ תולדות ור"פ ויצא.

10) ר"פ יתרו.

11) ר"פ ויצא.

12) פרש"י סוף פ' נח. וראה לקו"ש שם ע' 260 הערה 11.

13) פרש"י עה"פ ויצא כח, טו.

14) ויצא שם.

15) שם לא, מב.

16) שם כח, יד.

17) תענית ו, רע"א. במדב"ר פ"ב, יב.

18) ויצא כט, א.

19) פרש"י עה"פ.

כבר הורגלו ל"ווילדע רייד"

ישנם כאלו שמסתכלים על דיבורים הנ"ל [שאפשר לפעול בנין ביהמ"ק תיכף ומיד] כ"ווילדע רייד" [=דיבורים "פראיים"], אלא, שכבר הורגלו לזה כו'. אמנם, לאמיתתו של דבר – מכיון שזהו דבר הכי טוב, "טעמו וראו כי טוב ה'", הרי לא זו בלבד שלא מסתכלים על זה כדבר פראי ("ווילד"), אלא אדרבה – מבקשים ודורשים שיהי' הדבר תיכף ומיד ממש, ושואלים "עד מתי", מדוע לא נעשה כבר ברגע שלפנ"ז?!...

(משיחת ש"פ נח ד' מרחשון ה'תשמ"ט - בלתי מוגה)

להשתדל שהעבודה עכשיו תהי' מעין ודוגמא והכנה לעבודה בגאולה

אע"פ שלע"ע נמצאים עדיין בזמן ומצב הגלות, ועד שגם בני א"י אומרים "מפני חטאינו גלינו מארצנו", מ"מ, כיון שישנה ההבטחה ש"אין הדבר תלוי אלא בתשובה", וכבר עשו תשובה, וכבר צחצחו את הכפתורים, ובמילא, אין הדבר "תלוי" אלא ישנו כבר ב"מזומן".

[. .] יש להשתדל שכבר עכשיו תהי' העבודה מעין ודוגמא והכנה לעבודה שתהי' בהגאולה האמיתית והשלימה.

(משיחת ח' מרחשון ה'תשנ"ב - בלתי מוגה)

כאשר מגיע תחלת חודש מר-חשון, ויהודי יוצא מחודש תשרי שמרובה במועדות כו' לעבוד עבודתו בעולם, ובכללות – העבודה של מעשה בפועל, ונפעל אצלו ה"ויעקב הלך לדרכו" – אין לו מה לפחד, כיון שגם אז "אני נבראתי לשמש את קוני", ובמילא הקב"ה איתו. ואדרבה – דוקא המעשה **הוא העיקר**.

עד שדוקא כאשר עושה את עבודתו במעשה בפועל בעולם (החל מחודש מר-חשון) הוא מתברך בכל הברכות, עד לברכה גם על "זרעך", כמאחז"ל[20] ש"עיקר תולדותיהן של צדיקים **מעשים** טובים", "מאי פירי – מצוות"[21].

ג. ההוראה מכל האמור [בנוגע למעשה בפועל]:

בעמדנו בשבת הראשון וראש חודש הראשון לאחרי חודש תשרי, כאשר מתחלת הכניסה לעבודה במעשה בפועל בעולם, "ויעקב הלך לדרכו" – יש לקבל החלטות טובות, לא רק במחשבה ודיבור, אלא בעיקר במעשה בפועל, בנוגע לעבודה בזמן הבא, ולעשות זאת עד לאופן ד"ופרצת",

שזה ימהר ויזרז יותר את ה"אחישנה"[22] ד"עלה הפורץ לפניהם"[23], ובחודש מר-חשון יבנה בית המקדש השלישי (כמש"כ בילקוט[3]), ובזה גופא – במהרה בימינו.

(תרגום חפשי משיחת ש"פ נח ה'תשד"מ - בלתי מוגה)

---

20) פרש"י ריש פ' נח (מב"ר פ"ל, ו).
21) סוטה מו, סע"א.
22) ישעי' ס, כב. סנהדרין צח, א.
23) מיכה ב, יג. ב"ר פפ"ה יד וברש"י שם. אגדת בראשית ספס"ג.

כלל בפרש"י בכתיב חסר

בקשר עם פ' השבוע אנו מביאים צילומים נדירים ממענות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א לשאלות המניחים בביאור פרש"י בפרשתנו ובסיום פ' בראשית השייך לפרשתנו, ע"פ הכלל שנתבאר בשיחת ש"פ ראה תשמ"ג (סכ"ג)

(הצילום נדפס ב'התוועדויות' תשמ"ג ח"ד ע' 1952 ואילך)

להלן פענוח הכתי"ק (בא בהדגשה):

בנוגע לכלל בפרש"י בענין חסר ויתיר, שרש"י מדגיש ומפרש תיבת "חסר" כאשר מדובר אודות ענין של **חסרון** – עברנו על כל פירושי רש"י בחומש שבהם מובא הענין ד"חסר", וברובם – מובן בפשטות כלל זה, אלא שבכמה מהם, לכאורה, דרוש עדיין ביאור בהתאם לכלל זה.

ועל סדר הכתובים:

1) בראשית א, יד: "יהי מארת – **חסר** וי"ו כתיב, על שהוא יום מארה כו'" – ענין של חסרון.

2) בראשית א, כח: "וכבשה – **חסר** וי"ו, ללמדך שהזכר כובש את הנקבה שלא תהא יצאנית כו'", **כי דעתה קלה ותנזק משא"כ הזכר** – ענין של חסרון.

*2) בראשית ו, ב: "כי טבת הנה – א"ר יודן טבת כתיב, כשהיו מטיבין כו' גדול נכנס כו'". ואף שלכאורה מדובר כאן אודות ענין של **חסרון** [ומדוע לא כתב רש"י "חסר" כתיב?] – הרי: 1) **זהו ל' ר"י** [ר' יודן] **(ולא דרש"י). 2) בשעת "ויראו** [בני האלקים גו']" **לא היו בחסרון (מעלה הכי גדולה שעד שנכנס גדול כו' – כי צנועות היו*, ורש"י מוכרח לומר כן ע"פ פש"מ – ולא לכתוב חסר – ושלא היו צנועות), אלא שידעו שסופן לא טוב. 3) גם שמו יודן – חסר ה"א כתיב, ואם ידגיש חסר כתיב כו'.**

על שאלתם בפרשתנו (נח ט, יב) בנוגע לפסוק "לדרת עולם", מדוע כותב רש"י "חסר", הרי מדובר בענין של מעלה – דורם של צדיקים כו'?

כתב כ"ק אד"ש מה"מ: **ה"ז פשוטו ש"מ שהדורות חסרים דורו של חזקי' כו'.**

*) **ראה פרש"י ח"ש** [=חיי שרה] **כד, טז.**

מוקדש לעילוי נשמת
הרה"ח ר' **משה נחום** בהרה"ח ר' **מרדכי מענדל** ע"ה **קדנר**
נפטר כ"ב ניסן - אחרון של פסח, ה'תשע"א
יה"ר שתיכף ומיד יקויים היעוד "הקיצו ורננו שוכני עפר" והוא בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה

מוקדש

לכ"ק אדמו"ר שליט"א

מלך המשיח

מהרה יגלה אכי"ר

לזכות

החיילת ב"צבאות השם" **ליאורה עדנה מאריאשא** תחי' **דרואין**

ליום הולדתה הרביעי לאויוש"ט, ביום ה' תשרי ה'תשפ"ז

ולזכות

אחי' החייל ב"צבאות השם" **שלום שמואל** שי' **דרואין**

*

נדפס ע"י

הוריהם

הרה"ת ר' **לוי פינחס** וזוגתו מרת **חי' מושקא** שיחיו **דרואין**

זקניהם

הרה"ת ר' **מיכאל אהרן** וזוגתו מרת **אילנה אסתר ריבה** שיחיו **דרואין**

הרה"ת ר' **מרדכי גרשון** וזוגתו מרת **חנה** שיחיו **חיימסון**

נדפס לעילוי נשמת

ר' **אפרים יונה** ב"ר **אורי אהרן יואל** ז"ל **זיסק**

ולע"נ מרת **חי' רחל** בת ר' **פנחס זליג** ז"ל

ולע"נ ר' **מאיר** ב"ר **צבי** ע"ה ולע"נ ר' **פנחס זליג** ב"ר **יצחק** ע"ה

ו"הקיצו ורננו שוכני עפר" והם בתוכם, ולזכות כל משפחותיהם שיחיו – לשפע ברכות עד בלי די